

Konzulensi értékelés

Végh Katalin: “Az igazságkeresés bibliai összefüggései” című TDK dolgozatához

Végh Katalin dolgozata jellegetesen filozófiai kérdést helyez górcső alá: az igazság megismerhetőségét vizsgálja, hivatkozva arra, hogy ez a emberi gondolkodás egyik fő kérdésselvetése volt a múltban és a jelenben egyaránt. Sokat ígérő, amit a szerző már a dolgozat címében is megfogalmaz: hogy bibliai szemszögből kíván az igazság megismerhetősége, közelebről az igazságkeresés problémájával foglalkozni, hiszen ez lényegesen leszűkíti az első pillantásra túl tág és elvont témát. Vizsgálódásának fő tárgya az, hogy van-e egyáltalán objektíven, mindenki számára elfogadható módon megismerhető igazság, olyan, amely egy hatékony gyakorlati életvezetés alapjává is válhat. E háttéren az a kérdés, hogy a dolgozat képes-e újat mondani e sokat tárgyalt témakörben, és kielégítő választ ad-e a bevezetésben felvetett kérdésre.

A dolgozat az általános kérdésselvetés felől haladva először az igazságkeresés fenitekben már vázolt általános problematikájával foglalkozik, majd a Biblia igazásfogalmára szűkíti le vizsgálódását, kihangsúlyozva, hogy e szerint az igazság nem egy fogalom, hanem egy személlyel, magával Istennel azonosítható. Ezt követi az istenkereséssel foglalkozó, két fejezetből álló szakasz, mely az “elrejtőzködő” és “önmagát kijelentő” Istenről szóló kijelentések közötti látszólagos ellentmondást, majd ennek nyomán Isten megismerhetőségét vizsgálja. Végezetül a több fejezetet felölelő harmadik szakasz az igazság keresésének lelki feltételeitől kiindulva gyakorlati szemszögből vizsgálja meg az igazságkeresés legfontosabb kérdéseit, melynek során különös hangsúly helyeződik az ember szerepére: hogy Isten megismerése attól függ, mennyire hajlandó az ember őt kutatni, egyáltalán szóba állni vele. Eközben a szerző konkrét bibliai példákat is szemügyre vesz, s igyekszik megválaszolni a korábban már felvetett összes kérdést. E szakaszt az igazságkeresés eredményére vonatkozó fejtegetés zárja le. A szerző egy rövid lezáró fejezetben összegzi vizsgálódásának eredményeit.

A dolgozatot a témának megfelelő, elemő stílus, és logikus, következetes gondolatvezetés jellemzi. A szerző néhány lényeges, gyakorlati kérdést vet fel, s ezeket a dolgozat folyamán nagyrészt meg is válaszolja, helyet hagyva ugyanakkor a továbbgondolásnak is. Elkerüli ugyanakkor, hogy egy adott felfogást sulykoljon, igyekszik tárgyszerűen, minden felmerülő kérdést megvizsgálva elemezni a témát. A végeredmény egy kiegyensúlyozott, alapos, a kérdést filozófiai mélységben tárgyaló, a vonatkozó szakirodalmat is kiaknázó dolgozat. A szerző eredményesen kapcsolódik a kérdéssel korábban már foglalkozó gondolkodók – elsősorban Blaise Pascal – vizsgálódásaihoz, és elmondható, hogy azokat egyéni meglátásokkal gazdagítja. A kérdésselvetések a téma

jelentőségéhez mérten komolyak és mélyenszántóak, s az is kiderül, hogy a dolgozat szerzője maga is megküzdött az általa vizsgált kérdésekkel. További erény a téma tárgyalásának vitathatatlan biblikussága, amely a teljes gondolatmenetet jellemzi.

Szükséges ugyanakkor felhívni a figyelmet a dolgozat néhány hiányosságára. A téma tág voltából fakadóan nem sikerül minden kérdést azonos súllyal kezelni, ami helyenként a kidolgozatlanság látszatát kelti. Különösen igaz ez a dolgozat végén található, a tulajdonított és részesített igazsággal foglalkozó rövidebb szakaszra, melynek megállapításai helytállóak ugyan, de az alcímben szereplő fogalmakat nem ismerő olvasó valószínűleg nem tud mit kezdeni a minden előzmény nélkül elhangzó két fogalommal, s a szerző ezek részletesebb magyarázatával is adós marad. Célszerűbb lett volna ezt a szakaszt kissé átfoglalni, vagy egyszerűen kihagyni, mert a két fogalom tárgyalása bizonyára szétfeszítené a dolgozat kereteit. Ez a fajta vázlatosság több más szakaszban is tettenérhető, bár a fenténél kisebb mértékben.

Összességében elmondható, hogy a vizsgált téma még így is túl tágnak bizonyul egy tudományos diákköri dolgozathoz, akár egy önálló könyv témája is lehetne. Ez még azzal együtt is igaz, hogy a címadás sejteti: a szerző csak bizonyos összefüggéseket kíván megvizsgálni, nem törekszik teljességre. Ennek ellenére a dolgozatban helyenként több olyan szakasszal is találkozunk, melyek részletesebb kidolgozást igényeltek volna. E hiányosságok azonban a dolgozat alapvető értékét, erényeit csak kisebb mértékben befolyásolják.

Összefoglalásul elmondhatjuk, hogy a dolgozat vitathatatlanul értékes, továbbgondolkodásra készítő írás, melyet nyugodt szívvel ajánlhatunk egy TDK-konferencián történő megvitatásra. Ugyanakkor a jövőre nézve javasoljuk a felvetett kérdések még alaposabb, több részletre kiterjedő kutatását.

Budapest, 2010. október 18.

Takács Szabolcs